

รายงานสอบสวนโรคทริคิโนสิส จังหวัดเชียงราย

เมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๖ พนักงานระบาดวิทยาประจำจังหวัดเชียงราย ร่วมกับเจ้าหน้าที่เขียนบัตรรายงานโรค โรงพยาบาลเชียงรายและผู้ช่วยสาธารณสุขอำเภอแม่จัน ได้ไปทำการสอบสวนการป่วยด้วยโรคทริคิโนสิส ที่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน ปรากฏว่ามีผู้ป่วยทั้งหมด ๑๔ ราย ทุกคนเป็นชาย อายุ ๑๕-๔๔ ปี ก่อนป่วยผู้ป่วยได้ร่วมกันรับประทานอาหารในงานเลี้ยงตอบแทนการร่วมลงแรงช่วยซ่อมแซมบ้านของเพื่อนบ้าน

ทุกคนรับประทานลาบดิน ซึ่งทำจากเนื้อและเครื่องในหมู ในตอนเย็นวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๖ ผู้ป่วยรายแรกเริ่มมีอาการวันที่ ๓๑ มีนาคม ผู้ป่วยทั้งหมดมีระยะฟักตัวอยู่ระหว่าง ๔-๑๔ วัน ผู้ที่เริ่มป่วยในสัปดาห์แรกหลังรับประทานลาบหมูมี ๔ ราย และผู้ที่เริ่มป่วยในสัปดาห์ที่ ๒ และ ๓ หลังรับประทานมี ๖ และ ๔ ราย ตามลำดับ ผู้ที่มีระยะฟักตัว ๑-๒ สัปดาห์ส่วนใหญ่เริ่มป่วยด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ต่อมาจึงมีไข้ ปวดตามกล้ามเนื้อ แขนขา และหน้าบวม ส่วนผู้ที่มีระยะฟักตัว ๒-๓ สัปดาห์ มักจะไม่มีอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนแม่จัน ๖ ราย โรงพยาบาลโอเวอร์บริดจ์ ๑ ราย คลินิกแพทย์ ๑ ราย อีก ๖ ราย ไม่ได้รับการรักษา ไม่มีผู้เสียชีวิต แพทย์โรงพยาบาลชุมชนแม่จันได้ตัดตัวอย่างกล้ามเนื้อไปตรวจพบพยาธิ *Trichinella spiralis*

หมูที่เป็นต้นเหตุสอบได้ว่า ซื้อมา ๒ ทอดก่อนถูกฆ่าและผู้เลี้ยงดั้งเดิมเป็นชาวเขาเผ่ามูเซอร์

ผู้รายงาน พนักงานระบาดวิทยา ประจำจังหวัดเชียงราย

หมายเหตุรายงาน โรคทริคิโนสิส มักเกิดจากการกินเนื้อหมูดิบ หรือสุก ๆ ดิบ ๆ ซึ่งมีตัวอ่อนของพยาธิ *T. spiralis* ฝังตัวอยู่ ส่วนใหญ่เป็นหมูป่าหรือหมูชาวเขาในระยะหลังพบว่าพ่อค้าหมูในชนบทภาคเหนือ มีการกว้านซื้อหมูจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งหมูชาวเขามาเลี้ยงรวมกันแล้วค่อย ๆ ทะยอยขายเมื่อโตโตขนาด ผู้ซื้ออาจไม่รู้ว่าตัวใดเป็นหมูชาวเขา เป็นการยากแก่การระมัดระวังในการบริโภค และการควบคุมการแพร่กระจายของโรค เพราะอาจมีการซื้อขายหมูข้ามท้องถิ่นได้โดยไม่รู้ต้นตอดั้งเดิม ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยจากโรคนี้และโรคทางเดินอาหารอื่น ๆ ประชาชนควรปรุงเนื้อหมูให้สุกก่อนรับประทานเสมอ ไม่ควรบริโภคเนื้อดิบหรือเนื้อสุก ๆ ดิบ ๆ ไม่ว่าจะรมไฟใด ๆ